

Suomen Kuurosokeat ry

Vuosijulkaisu 2025

Sisältö

Puheenjohtajan katsaus	3
Selviytymistaistelua kuurosokeiden palvelujen puolesta	6
ICT-palvelut 30 vuotta.....	12
Yhteisöllisyyttä kursseilla ja tapahtumissa.....	14
Aluepalvelut – yksilöllistä ohjausta ja neuvontaa	18
Katsaus järjestöpalveluihin	22
Kommunikaatiopalvelut - yksilöllistä ja yhdessä jakamista.....	26
Kuntoutus palaa kotiin!	28
Kuntoutusohjaaja mukana leikeissä, kotitöissä ja verkostopalavereissa	32
Kuurosokeiden Toimintakeskus kansainvälisen yhteistyön näyttämönä	34
Vaikuttamista ja oikeuksienvälontaa muuttuvassa yhteiskunnassa.....	36
Tietoa kuurosokeudesta monin keinoin	38
Kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessi	40
Kansainvälinen kuurosokeiden päivä	42

Kursseilla ja tapahtumissa opittiin uutta. **14**

Totuus- ja sovintoprosessi käynnistyi 2025. **38**

Julkaisija: Suomen Kuurosokeat ry. Toimitus: Sisällöntuottaja Jaakko Evonen ja viestinnän asiantuntija Anne Metsäpuro

Etukansi: ICT-palvelut 30 vuotta. Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto
Takakansi: Kalakerho Kalakaverit pilkkikisoissa Jyväskylässä. Kuva: Anita Palon kuva-arkisto

Vuosijulkaisun taitto: Anne Metsäpuro

Puheenjohtajan katsaus

Teksti: Timo Lehtonen, hallituksen puheenjohtaja
Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry kuva-arkisto

Vuosi 2025 alkoi ikävissä merkeissä, kun järjestöjen tietoon tuli maan hallituksen päätös järjestöavustusten leikkauksista. Muutokset koskivat merkittävästi myös yhdistystämme aluepalveluiden osalta. Suomen Kuurosokeat ry:n hallitus joutui tekemään vaikean päätöksen yhden palveluasiantuntijan toimen lakkauttamisesta ja aluetoimiston sulkemisesta. Lisäksi jouduttiin toteuttamaan joukko lomautuksia.

Vuoden alussa käynnistyi pitkään valmisteltu oikeusministeriön alainen kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessi. Yhdistyksestä ovat olleet hallituksen edustajana varapuheenjohtaja sekä yhdistyksen toiminnanjohtaja ja työryhmän varajäsenenä järjestöpäällikkö. Yhdistys on osallistunut prosessin valmisteluun ja järjestänyt aiheesta verkkokeskustelutilaisuuksia. Hanke on kaksivuotinen.

Yhdistyksen tärkein asiakirja on sen säännöt, joiden uudistamista on valmisteltu vuodesta 2023 lähtien. Hallituksen nimeämä työryhmä laati esityksen, joka tuotiin syyskokoukseen 2024. Syyskokous pöytäkirjassa säännöt uudelleen valmisteltaviksi. Hallitus nimesi vuoden 2025 alussa uuden työryhmän hallituksen jäsenistä ja järjesti säännöistä kaksi webinaaria. Jäsenistöllä oli mahdollisuus esittää näkemyksensä ja mielipiteensä työryhmälle, joka muokkasi sääntöjen pykäläiä keskustelujen pohjalta. Hallitus ja lopulta syyskokous hyväksyivät uudet säännöt.

Hallitus kävi keskustelua yhdistyksen strategiasta seuraavalle kolmelle vuodelle. Strategia päivitettiin ja siihen lisättiin uusia toimenpiteitä. Strategia tuotiin tiedoksi yhdistyksen kevätkokoukselle, joka vahvisti sen vuoteen 2027 saakka.

Suomen Kuurosokeat ry:n hallitus 2025.

Hallitus seurasi yhdistyksen talouden kehitystä sekä keskusteli myytävien palveluiden kehittämisestä ja asumistilanteesta. Alkuvuodesta kannettiin huolta kuntoutuksen taloudesta. Loppuvuodesta tilanne parani, kun Kela päätti uusista kuntoutuspalveluista ja asiakasmäärät alkoivat kasvamaan. Kuntoutus oli kaikilla mittareilla yksilöllistä ja laadukasta.

Hallituksen alainen työvaliokunta kokoontui viisi kertaa valmistellen hallitukselle esityksiä. Hallitus kokoontui kuusi kertaa ja käsiteli kokouksissaan 130 pykälää, joista varsinaisia asiapäätöspykälää oli 100. Yhdistykseen liittyi 27 uutta jäsentä, heistä viisi oli omaisjäseniä.

Suomen Kuurosokeat ry:n toiminnanjohtaja Risto Hoikkanen, Latvian hyvinvointiministeri Reinis Uzulnieks ja Latvian Kuurojen yhdistyksen presidentti Edgars Vorslovs.

Syyskokous valitsi vuonna 2024 varapuheenjohtaja **Aarne Pirkolan** jatkamaan tehtävässään. Samassa kokouksessa hallitukseen valittiin kolme uutta jäsentä, jonka myötä hallitus nuortui merkittävästi. Hallituksen jäseninä toimivat Aarne Pirkola, **Sanna Nuutinen**, **Johanna Rytönen**, **Niina Sagulin**, **Sandra Santamäki** ja **Marita Vainio**. Puheenjohtajana toimi **Timo Lehtonen**.

Vuonna 2023 aloitettua Baltic Forum -projektia jatkettiin. Projektiin nimettiin puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä yhdistyksen kunniapuheenjohtaja **Ulla Kungas**. Toimihenkilöinä toimivat toiminnanjohtaja, Uudenmaan palveluasiantuntija ja johdon sihteeri.

Vuonna 2024 rakennettiin yhteydet Latvian ja Liettuan Kuurojen liittoihin. Heidän kautta etsittiin kuurosokeita ja välitettiin tietoisuutta kuurosokeudesta. Foorumille saatiin

rahoitus Pohjoismaiden ministerineuvostolta (NVC). Latvian Kuurojen liitto toimi isäntänä vuonna 2025. Mukana olivat Viron, Liettuan ja Ruotsin edustajat.

Uutena toimintana käynnistettiin hallituksen kokoukkoosteiden tuottaminen viittomakielellä. Koosteista vastasi hallituksen varapuheenjohtaja Aarne Pirkola yhteistyössä viestinnän kanssa.

Pohjoismaiden puheenjohtajiston tapaaminen järjestettiin 24.–26. lokakuuta Tampereella. Hallituksen edustajina osallistuivat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Muiden Pohjoismaiden edustajat tutustuivat Kuurosokeiden Toimintakeskukseen. Heille kerrottiin kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten kuntoutuspalveluista. Esittelimme Suomessa käynnistettyä kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessia, joka herätti kiinnostusta. ■

Kunniapuheenjohtaja Ulla Kungas ja NVC:n kuurosokeusasiantuntija Göran Forsgren

Selviytymistaistelua kuurosokeiden palvelujen puolesta

Teksti: Janika Lanne, talous- ja hallintopäällikkö
Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto

Suomen hallitus päätti leikata sosiaali- ja terveysjärjestöjen rahoitusta vuosina 2025–2027. Kuluvan hallituskauden aikana sote-järjestöjen valtionavustuksia on päätetty vähentää yhteensä 140 miljoonaa euroa, mikä vastaa 37 prosenttia kaikista avustuksista. Näin mittava leikkaus heikentää merkittävästi järjestöjen kykyä tukea apua tarvitsevia ihmisiä.

Suomen Kuurosokeat ry:n vuoden 2025 STEA-avustuksiin kohdistui 78 211 euron leikkaus. Leikkausten seurauksena yhdistys joutui lakkauttamaan Kuopion aluetoimiston, irtisanomaan yhden työntekijän, osa-aikaistamaan kaksi ja lomauttamaan kuusi työntekijää neljän viikon ajaksi.

Elokuussa 2025 valtiovarainministeriö esitti lisäksi 100 miljoonan euron lisäleikkausta sote-järjestöjen valtionavustuksiin vuodelle 2026. Syyskuun alussa Helsingissä järjestettiin mielenosoitus lisäleikkauksia vastaan. Mukana oli 164 järjestöä, joista yksi oli Suomen Kuurosokeat ry. Esitetyt lisäleikkaukset saatiin torjuttua, mutta aiemmin päätetty 35 miljoonan euron leikkaus jäi voimaan.

Vuoden 2026 osalta Suomen Kuurosokeat ry:n rahoitustaso säilyi kuitenkin ennallaan, eikä uusia leikkauksia tehty.

Yhdistyksen rahoitus 2025

Toiminnan rahoitus muodostui seuraavasti:

- STEA-avustus:
1,3 milj. € (26 % tuotoista)
- Hyvinvointialueiden palvelumaksut:
2,7 milj. € (54 %)
- Kelalta saatu kuntoutusrahoitus:
0,3 milj. € (6 %)
- Asukkaiden vuokratuotot:
0,4 milj. € (7 %)
- Muut tuotot:
8 %, sisältäen mm. kuntoutusohjauksen, omien tuotteiden myynnin, muut avustukset ja varainhankinnan.

Varainhankinnan tuottoja kertyi testamenttilahjoituksesta, muista lahjoituksista, jäsenmaksuista sekä osinko- ja korkotuotoista.

Sote-järjestöjen valtionavustuksia on päätetty vähentää yhteensä 140 miljoonaa euroa, mikä vastaa 37 prosenttia kaikista avustuksista. Näin mittava leikkaus heikentää merkittävästi järjestöjen kykyä tukea apua tarvitsevia ihmisiä.

Kulurakenne ja taloudellinen tulos

Osaava henkilöstö on yhdistyksen tärkein voimavara, ja henkilöstökulut olivatkin suurin kuluerä:

- Henkilöstökulut: 3,6 milj. € (74 % kustannuksista)
- Toimitilakulut: 0,5 milj. € (10 %)
- Asiakaskulut: 186 899 € (4 %)
- ICT-laitteet ja ohjelmistot: 153 875 € (3 %)
- Muut kulut: 476 324 € (10 %), sisältäen mm. rahastoavustuksia kuurosokeille toimeentulon tukemiseen sekä koulutukseen, stipendeihin ja virkistystoimintaan.

Parin alijäämäisen vuoden jälkeen tulos saatiin käännettyä takaisin tasapainoon. Tulos vahvistui merkittävästi 66 370 euron testamenttilahjoituksen ansiosta.

Näkymät vuodelle 2027

Valtionavustusleikkaukset uhkaavat jo nykyisellään sote-järjestöjen perustoimintaa. Suomen Kuurosokeat ry ei ole toistaiseksi saanut tietoa omasta rahoitustasostaan vuodelle 2027. ■

Hyvä asuminen kuuluu kaikille

Teksti: Risto Hoikkanen, toiminnanjohtaja
Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto

Kuurosokeiden Toimintakeskuksen asumisen palvelut ovat vakiinnuttaneet asemansa osana hyvinvointialueiden palvelukokonaisuutta koko Suomessa. Kuurosokeat ja kuulonäkövämmäiset henkilöt saavat palvelut omalla kommunikaatiotavallaan, ja myös viittomakielinen yhteisö on löytänyt Tampereella sijaitsevat asumisen palvelut.

Aiemmin ympärivuorokautisen asumisen paikkoja oli vapaana enemmän, mutta nyt niihin pääsy on ajoittain ruuhkautunut. Jonojakin on syntynyt. Tämä kertoo palvelujen tarpeesta ja merkityksestä. Osaavat työntekijät, vahva itsemääräämisoikeus ja mahdollisuus elää omannäköistä elämää ovat keskeisiä tekijöitä hyvän asumisen toteutumisessa.

Vuonna 2025 hyvinvointialueiden omat toimintaprosessit jäsenyivät entistä selkeämmiksi, mikä näkyi myös yhteistyössä. Sitä kuvasivat viikoittaiset yhteydenotot puolin ja toisin. Erityisesti Pirkanmaan hyvinvointialue Pirha seurasi tarkasti vapaita asumipaikkoja ja kävi aktiivista keskustelua asiakkaidensa asumisratkaisuista.

Kotipolku tuotti Pirkanmaan alueella viittomakielistä kotihoitoa sekä tuettua asumista asiakkaiden omiin koteihin. Tarjolla oli myös vahvasti tuettua asumista, jossa palvelun piirissä oleva henkilö voi tarvittaessa ottaa yhteyttä asumispalveluyksikköön myös yöaikaan.

Parhaimmillaan asuminen ja kotiin tuotettavat palvelut tukevat arkea niin, että voimavaroja riittää niihin asioihin, jotka kiinnostavat asiakasta ja joihin hän haluaa osallistua. ■

VTS Ristontalo

Itsenäisyyspäivää juhlittiin mm. tanssimalla haitarimusiikin tahtiin ja nauttimalla herkkuja.

Aistillinen joulukalenteri oli aistipuutarhassa johdattamassa asukkaat ja työntekijät joulunviettoon.

Asukkaat tapasivat ensimmäistä kertaa alpakoita. Niitä sai silitellä ja syöttää.

Ryhmäkodin toimintahetkessä tehtiin karjalanpiirakoita, leivottiin pikkuleipiä sekä tunnusteltiin ja muisteltiin vanhoja esineitä.

Aistipuutarha on asukkaiden vihreä olohuone ja takapiha.

Ryhmäkodin asukkaille järjestetään toimintaa ympäri vuoden.

ICT-palvelut 30 vuotta

Juhlavuoden kohokohtana oli juhlaseminaari Kuurosokeiden Toimintakeskuksella. ICT-palvelut on edelleen merkittävä asiakkaiden tuki arjessa, vaikka digitaaliset palvelut ovat kehittyneet.

**Teksti: Marko Vainioma, ICT-päällikkö
Kuva: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto**

Toiminnan katsotaan vakiintuneen vuonna 1995, jolloin palveluihin palkattiin ensimmäinen työntekijä. ICT-palvelut alkoi kehittyä järjestelmälliseksi osaksi järjestön palveluja. Kolmen vuosikymmenen aikana toimintaympäristö on muuttunut merkittävästi.

1990-luvulla kuurosokeiden tietotekninen käyttö perustui pääasiassa erikoisratkaisuihin, kun taas nykyisin asiakkaat toimivat pääosin samoissa digitaalisissa ympäristöissä kuin muukin yhteiskunta. ICT-palvelujen tehtävänä on ollut varmistaa, että kuurosokeat voivat hyödyntää näitä palveluja saavutettavasti ja itsenäisesti. Digitaalisten palvelujen lisääntyminen on samalla lisännyt myös tuen ja koulutuksen tarvetta.

Juhlavuoden keskeinen tapahtuma oli ICT-palvelujen 30-vuotisjuhlaseminaari, jossa tarkasteltiin toiminnan historiaa sekä keskusteltiin tulevaisuuden näkymistä. Seminaarissa nostettiin esille erityisesti

Digitaalisten palvelujen määrän kasvaessa ICT-palvelujen tarve ei ole vähentynyt – päinvastoin.

2000-luvun alun kehitysvaihe, jolloin toiminta vakiintui valtakunnalliseksi palveluksi sekä myöhemmät muutokset, kuten keskitetyn tukipalvelun ja etähallintamenetelmien käyttöönotto.

ICT-palvelut tavoittivat yhteensä 586 henkilöä, joista 441 oli kuurosokeita tai kuulonäkövammaisia asiakkaita. Lisäksi toiminta tavoitti heidän lähipiiriään sekä alan ammattilaisia. ICT-tuki ja koulutus muodostivat edelleen palvelujen ytimen. Keskitetty valtakunnallinen tukipalvelu tarjosi tukea etämenetelmillä ja tarvittaessa asiakkaan luona. Helpdesk-palvelu oli avoinna 187 päivänä ja sen kautta käsiteltiin suuri määrä tukitehtäviä.

Asiakastyötä toteutettiin monipuolisesti eri menetelmillä. ICT-tuellisista asiakaskäynteistä oli 434 ja etätukitapahtumia 583. Lisäksi järjestettiin ICT-toreja ja muita tapahtumia, joissa jaettiin tietoa digitaalisista palveluista ja apuvälineistä. Ryhmämuotoista koulutusta järjestettiin Kuurosokeiden Toimintakeskuksessa Tampereella sekä etäyhteyksin toteutettuina tietoisuus- ja koulutus- ja tukitapahtumina.

Toiminnan vaikuttavuutta seurattiin mittareilla, jotka kuvaavat sekä digitaalisen toimintaympäristön toimivuutta että asiakkaiden osaamisen kehittymistä. Asiakkaan digitaalinen järjestelmä saatiin toimimaan tukipalvelulla täysin hänen tarpeitaan vastaavalla tavalla noin 89 % ja osittain reilu

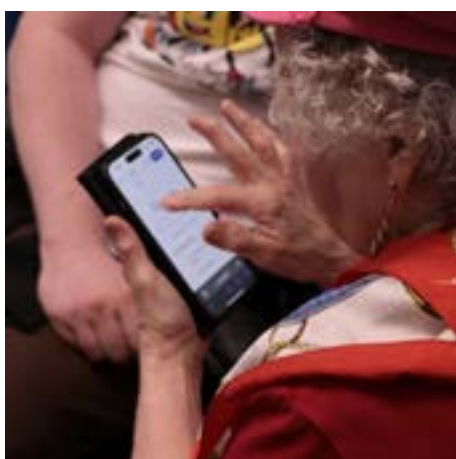
kuusi % tapauksista. Koulutuksiin osallistuneista 85 % koki osaamisensa lisääntyneen merkittävästi.

Toimintaan vaikutti kuitenkin myös rahoituksen niukkuus. Avustusmäärä ei riittänyt suunniteltuihin henkilöstöresursseihin, mikä seurauksena ICT-kouluttajien työaika jouduttiin osa-aikaistamaan ja henkilöstöä lomautettiin tilapäisesti. Tämä vaikutti erityisesti yksilöllisen koulutuksen määrään ja Helpdesk-palvelun aukioloaikoihin.

Haasteista huolimatta ICT-palvelut pystyivät jatkamaan laajaa asiakastyötä ja tukemaan kuurosokeiden digitaalista osallisuutta koko Suomessa. Juhlavuosi

muistutti samalla siitä, kuinka merkittävä rooli ICT-tuella on kuurosokeiden itsenäisessä arjessa, yhteiskunnalliseen osallistumiseen sekä sosiaaliseen kanssakäymiseen. Digitaalisten palvelujen määrän kasvaessa ICT-palvelujen tarve ei ole vähentynyt – päinvastoin.

Kolmenkymmenen vuoden aikana ICT-palvelut ovat kehittyneet pienestä tukitoiminnasta valtakunnalliseksi asiantuntijapalveluksi. Juhlavuosi tarjosi mahdollisuuden katsoa taaksepäin saavutuksiin, mutta myös eteenpäin: varmistaa, että kuurosokeilla on jatkossakin mahdollisuus toimia täysivaltaisina digitaalisessa yhteiskunnassa. ■

ICT-koulutuksessa opiskellaan erilaisia aiheita.

Yhteisöllisyyttä kursseilla ja tapahtumissa

Teksti ja kuvat: Sanna Säämäki, kurssisuunnittelija

Toimintaa järjestettiin eri puolilla Suomea. Tärkeitä olivat vertaistuki ja toiminnalliset aktiviteetit. Osallistujia oli nuorista senioreihin, myös perheenjäseniä.

Kursseille otettiin pääosin kahdeksan osallistujaa. Tapahtumiin oli rahoituksen puolesta mahdollisuus ottaa 10–14 osallistujaa. Ensisijalla valinnassa olivat he, jotka eivät olleet aiemmin osallistuneet kurssi- ja tapahtumatoimintaan. Heitä oli 17 % osallistujista. Ohjelmasta vastasivat kurssi- ja tapahtumakohtaiset tiimit sekä vierailevat asiantuntijat.

Vertaistuella oli tärkeä rooli kurssin sisällöissä. Osallistujat saivat virkistämisen lisäksi tietoja ja taitoja arjen, hyvinvoinnin ja itsenäisen elämän tueksi. Erialaisten kurssipaikkojen antamia mahdollisuuksia hyödynnettiin ohjelmassa.

Vuosittain järjestettävien kurssien lisäksi tarjottiin kohdennetut kurssit sekä parisuhteessa eläville että yksinasuville. Perhekurssi suunnattiin alle 18-vuotiaiden

kuulonäkövammaisten lasten ja nuorten perheille. Mielen ja kehon hyvinvointikurssi järjestettiin seniori-ikäisten lisäksi 18–65-vuotiaille aikuisille.

Tapahtumista toteutettiin nuorten tapahtuma, liikuntaleiri sekä hengellinen leiri. Hengellinen leiri järjestettiin yhteistyössä Oulun hiippakunnan ja Oulun seurakuntayhtymän viittomakielisen työn kanssa toivon teemalla. Vertaisohjaajan työpanos saatiin liikunta- ja hengelliselle leirille sekä nuorten tapahtumaan.

Osallistujat valittiin hakemusten perusteella. Varasijalle valittujen oli mahdollisuus osallistua toimintaan, mikäli valittu henkilö joutui perumaan osallistumisen. Hakemuksia saapui 138 kappaletta. Toiminta tavoitti hyvin myös perheenjäseniä. Heitä oli mukana 20 henkilöä. ■

Kursseilla ja tapahtumissa oli mukana yhteensä 99 osallistujaa.

*Perhekurssilla lapset ohjasivat liikku-
mistaitoa vanhemmille.*

*Nuorten tapahtumassa kokeiltiin jou-
siammuntaa*

Naisten kurssin osallistujat viettämässä iltaa.

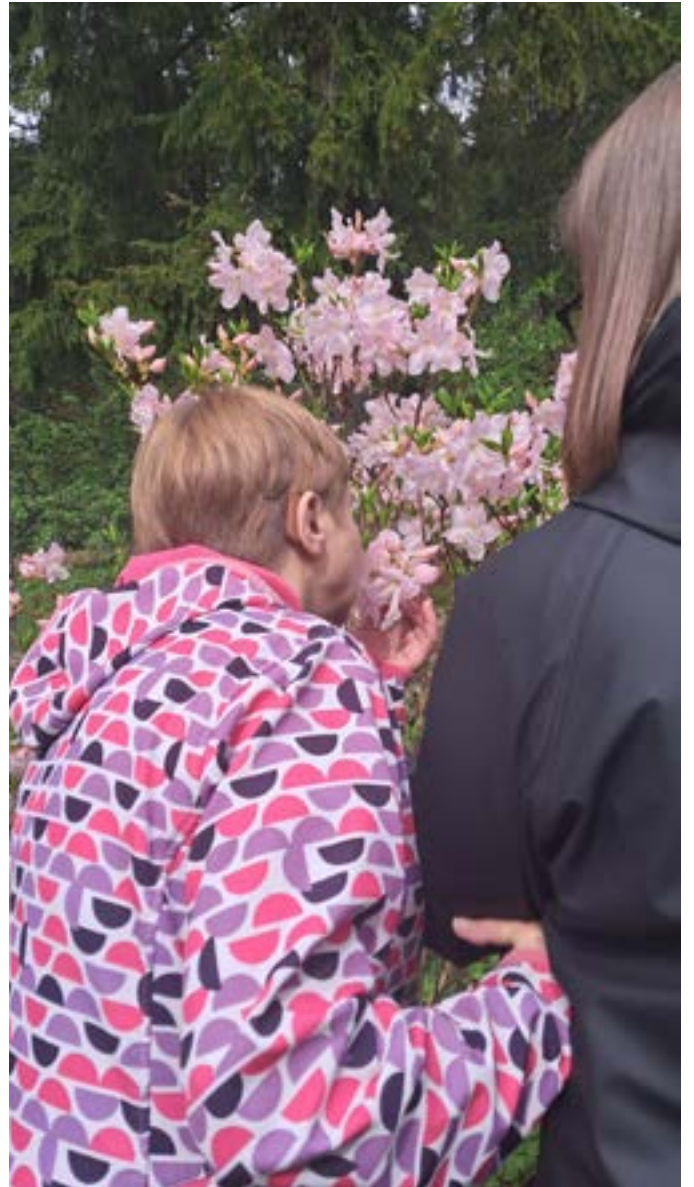
Leirillä voidaan jumpata vaikka hiekkarannalla.

Yhdessä eteenpäin -parisuhdekurssin osallistajat saivat kauniin päivälliskattauksen Kiipulan erityisammattiopiston opiskelijoilta.

Liikuntaleirillä Kuortaneella kokeiltiin monipuolisesti erilaisia liikuntalajeja ja -välineitä.

Arboretum Frick tarjosi aistielämyksiä Kaikilla aisteilla -kurssin osallistujille.

Aluepalvelut – yksilöllistä ohjausta ja neuvontaa

Palveluasiantuntijat olivat asiakkaiden apuna eri elämäntilanteissa. Suuri uudistus oli aluepäivystys.

***Teksti: Taru Kaaja, järjestöpäällikkö
Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto***

Aluepalveluiden tavoitteena oli parantaa kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten henkilöiden arjessa selviytymistä, elämäntilannetta sekä ehkäistä syrjäytymistä. Tavoitteena oli myös, että asiakkaat saavat tietoa heille kuuluvista yhteiskunnan palveluista. Etenevä kuulonäkövamma merkitsee usein sitä, että palveluasiantuntijan tarjoaman tuen tarve on jatkuvaa.

Viisi palveluasiantuntijaa työskenteli kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten aikuisten sekä heidän perheidensä ja lähipiirinsä kanssa. Työalueet oli jaettu maakunnittain. Yksi palveluasiantuntijoista keskittyi lisäksi valtakunnallisesti lasten ja nuorten sekä syntymästään kuulonäkövammaisten monitarpeisiin asioihin.

STEA leikkasi aluepalveluiden rahoitusta merkittävästi. Säästöjen seurauksena Kuopion aluetoimisto suljettiin ja yksi palveluasiantuntija irtisanottiin. Tampereen aluetoimiston palveluasiantuntijan työaika vähennettiin, ja samalla palveluasiantuntijoiden aluejakoa muutettiin. Lisäksi neljä työntekijää lomautettiin kuukauden ajaksi.

Huhtikuun alussa käynnistettiin asiakkaille ja heidän lähipiirilleen valtakunnallinen aluepäivystys, jonka tavoitteena oli turvata tuen saatavuus muutoksista huolimatta. Aluepäivystys oli avoinna neljänä päivänä viikossa.

Palveluasiantuntijat antoivat ohjausta, neuvontaa ja tukea muun muassa viranomaiskielen selventämisessä, päätösten sisällön tulkinnassa sekä niiden seurausten ja vaikutusten avaamisessa. Lisäksi he avustivat hakemusten laatimisessa. Yksilöllistä ohjausta, neuvontaa ja tukea annettiin yhteensä 2699 kertaa. Näistä 2131 toteutui etäkontaktina (puhelu, tekstiviesti, WhatsApp, videopuhelu tai sähköposti).

Alueelliset tapahtumat lisäsivät toiminnan kattavuutta erityisesti niillä alueilla, joilla ei ole kerhotoimintaa. Aluetapahtumia järjestettiin 29 kertaa eri puolilla Suomea. Palveluasiantuntijat järjestivät yhteistyössä muiden järjestöjen tai muiden toimijoiden kanssa 17 tapahtumaa, kuten Kuulon ja näön päiviä sekä Hyvä tietää -luentoja.

Lisäksi erilaisia verkostokokouksia järjestettiin esimerkiksi muiden aistivammaisjärjestöjen työntekijöiden kanssa. ■

Halsuan aluetapahtuma. Aiheena olivat esimerkiksi vammaispalvelulaki ja kurssille hakeminen.

Pohjois-Pohjanmaan aluetapahtuma. Ruoanlaittoa yhdessä paikallisten Marttojen kanssa.

Aluepalveluiden ja kurssitoiminnan työntekijöitä. Avoimet ovet -tapahtuma, Kuurosokeiden Toimintakeskus.

Palveluasiantuntijat Elina Uusitalo ja Harri Peltola esittelemässä järjestöä Viitasaaren seniorimessuilla.

Palveluasiantuntija Tytti Kauppinen Kouvolan vanhus- ja vammaisneuvoston tapahtumassa Käyrälammilla.

Palveluasiantuntija Anne Ylitalo Kaikkien Kestäfestarit -tapahtumassa Oulussa. Mukana yhteistyökumppaneita.

Katsaus järjestöpalveluihin

Teksti: Milla Lindh, järjestöohjaaja
Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto

Jäsenille ja asiakkaille järjestettiin webinaareja sääntömuutoksesta, kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessista, tulkkauspalvelusta ja lentomatkustamisesta.

Kokemusasiantuntijoita oli mukana oppilaitosyhteistyössä, NUORI2025-messuilla, Pieni ele -keräyksessä, esteettömyysasioiden konsultoinnissa ja tapahtumissa. Heitä oli yhteensä 22 henkilöä. Lisäksi osallistuttiin mielenosoituksiin Helsingissä ja Tampereella sekä kerrottiin yhdistyksen palveluista Apuväline 2025-tapahtumassa.

Kerhojen vetäjille järjestettiin koulutukselliset kerhopäivät.

Yhteistyö Ahjolan kansalaisopiston kanssa jatkui. Kevät- ja syyslukukaudella toteutui viikoittain viisi eri opintopiiriä Kuurosokeiden Toimintakeskuksella,

liriksessä kokoontui viikoittain pääkaupunkiseudun kuntoiluryhmä ja kesällä oli viisi ulkoilupäivää.

Kuurosokeiden Toimintakeskuksella järjestettiin alue- ja kuntovaalien alla vaalipaneeli, johon osallistui panelisteja eri puolueista.

Oppilaitoksissa vierailtiin yhdeksän kertaa ja jotkut vierailut sisälsivät useamman ryhmän perehdytyksen erikseen. Tällaisia olivat esimerkiksi vierailut Ylöjärven lukiossa, Tredun yksiköissä ja Diakissa. Joihinkin oppilaitoksiin oltiin yhteydessä etänä, esimerkiksi Farmasian opiskelijoiden asiakasryhmäperehdytys. Lisäksi osallistuttiin TAMKin ja HAMKin järjestöpäiviin.

Eri alojen ammattilaisille järjestettiin Kuurosokeiden Toimintakeskuksen ja

kaksoisaistivamman vaikutuksia toimintakykyyn avaavia esittelyjä 19 kertaa. Vieraita kävi mm. Pirhan viestinnästä, Tredusta ja avustajapalveluja tarjoavasta yrityksestä. Taksinkuljettajia koulutettiin etänä kahdeksan kertaa.

Kansainvälistä kuurosokeiden päivää juhlistettiin Avoimien ovien -tapahtumalla. Euroopan kuurosokeiden päivää juhlistettiin yleisötapahtumalla, jossa haastateltiin kirjailija **Hannu Salmea** hänen *Frans Leijon, kuurosokean ihmeellinen elämä* -kirjastaan.

Nuorille ylläpidettiin omaa WhatsApp-ryhmää. Heille järjestettiin syyskokouksen alla Nuoremiston etkot, jossa pohdittiin identiteettikysymyksiä. ■

Yhdistys muisti 20 vuotta täyttäneitä Keilakerhoa muistoesineellä. Vetäjä Esko Jäntti tutkii esinettä.

Järjestöohjaaja Milla Lindh haastattelee professori Hannu Salmea. Avoimet ovet -tapahtuma, Tampere.

Vaelluskerho Jutajat, Äkäslompolo.

Vapaaehtoiset kerhonvetäjät ryhmäkuvassa. Kuurosokeiden Toimintakeskus, Tampere.

Järjestöavustaja Elisa Laht esittelemässä yhdistystä.

Nuoremmiston etkot, Hämeenlinna.

Kommunikaatiopalvelut - yksilöllistä ja yhdessä jakamista

Kommunikaatiopalvelut tarjosivat koulutuksia ja ohjauksia kuurosokeille, kuulonäkövammaisille ja kuulonäkövammaisille monitarpeisille henkilöille.

Teksti: Riitta Lahtinen, johtava kommunikaatioasiantuntija

Yksilö- ja ryhmäohjauksissa oli mukana 166 kuulonäkövammaista henkilöä. Monen kuurosokean lähipiiri ja eri ammattilaiset (1787) olivat mukana harjoittelemassa kommunikaation monimuotoisuutta.

Kuurosokeille, lähipiirille ja ammattilaisille järjestettiin yksilö- ja ryhmäkoulutuksia toivotuista aiheista 186 kertaa. Suomen Kuurosokeat ry:n työntekijöille järjestettiin perehdyttämiskoulutusta ja kuurosokean kohtaamisen näyttöjä. Koulutusten ja ohjauksen aiheet olivat mm. taktiiliviittominen, moniaistinen kuvailu, selkeä puhe, sormittamisjärjestelmät, kuvailu, käden alta ohjaus ja varhaisen vuorovaikutuksen menetelmät. Sairaalaropusta annettiin ohjausta ja sitä koottiin yhdessä asiakkaiden kanssa yksilöllisten toiveiden mukaan. Kuurojen kansanopiston kanssa järjestettiin kuudes kansallinen kuurosokeustyön perusteiden kurssi.

Koulutusten ja ohjauksen aiheet olivat mm. taktiiliviittominen, moniaistinen kuvailu, selkeä puhe, sormittamisjärjestelmät, kuvailu, käden alta ohjaus ja varhaisen vuorovaikutuksen menetelmät.

Syntymästä kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten monitarpeisten ohjaustyössä korostui ohjaavan käden käyttö. Lähihenkilöiden ja asiakkaiden kanssa perehdyttiin ja havainnoitiin eri tilanteita, joissa ohjaavan käden kautta tehtiin yhdessä arjen toimia. Palautteista ja keskusteluista koottiin vuonna 2026 ilmestytävä kirja, jossa aiheena on käden alta ohjaaminen.

Osaamistamme löytyy eri julkaisuista. Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivuilla katsoituimpia olivat sosiaalishaptinen kommunikaatio, sosiaaliset pikaviestit, haptiikka, kohtaaminen ja sormittamismenetelmät. Tuntosarveen ja verkkoon tuotettiin 26 julkaisua. Kirjoitukset käsittelivät moniaistisuutta, selkeitä kuvia ja miten viittomaniä kuvaillaan.

Viittomakielen tulkkiopiskelijoiden opinnäytetöitä valmistui kuusi. Yksi niistä on Ella Ylitalon kokoama [”Haptiisit ja kommunikaatiotaulu puhevammaisen henkilön ymmärryksen tukena”](#) -video.

Kielellisen saavutettavuuden kirjoissa julkaistiin kaksi lukua:

Lahtinen, R. & Nuutinen, S. 2025. [Toimiva kommunikaatio työpaikalla – muuttuvat olosuhteet ja sosiaaliset tilanteet kuulonäkövammaisen henkilön näkökulmasta](#), 39-47. Kirjassa Segler-Heikkilä, L (toim.). 2025. *Kielellinen saavutettavuus hyvinvoinnin edistäjänä. International Days of Linguistic Accessibility 2023 & 2024.*

Lahtinen, R. & Nuutinen S. 2025. [Ikääntymisen ja pitkäikäisyyden tuomia kommunikaatio- ja toimintamuutoksia kuulonäkövammaiselle asiakkaalle](#), 63-76. Kirjassa Segler-Heikkilä, L (toim.).2025. *Kielellinen saavutettavuus hyvinvoinnin edistäjänä. International Days of Linguistic Accessibility 2023 & 2024.* ■

Esimerkki peli-haptisista, joka löytyy Suomen Kuurosokeat ry:n [verkkosivuilta Kommunikaatiopalveluiden osiosta](#). Kuva: Ella Ylitälo

Kuntoutus palaa kotiin!

Yhdistys voitti Kelan kuntoutuksen tarjouskilpailun. Aikuisten kuulonäkövammaisten vaativaa lääkinällistä yksilökuntoutusta tuotetaan jälleen vuodesta 2026 alkaen. Pohjoismainen kuurosokeusasioiden johtajafoorumi toi vieraita Tampereelle.

Teksti: Hanna Tenhunen, palveluvastaava, kuntoutus

Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto

Suomen Kuurosokeat ry sai vuonna 2025 merkittävän tunnustuksen työlleen, kun Kela valitsi järjestöme jälleen vaativan lääkinällisen kuntoutuksen palveluntuottajaksi aikuisten kuulonäkövammaisten yksilökuntoutukseen. Neljän vuoden tauon jälkeen tämä palaa Kuurosokeiden Toimintakeskukseen, Tampereelle.

Edellisellä, vuonna 2025 päättyneellä sopimuskaudella järjestöme toteutti vaativaa lääkinällistä yksilökuntoutusta kuulonäkövammaisille lapsille ja nuorille perheineen. Onkin erityisen ilahduttavaa, että voimme jälleen tarjota kuntoutuspalveluja kaikenikäisille kuulonäkövammaisille.

Uusi sopimuskausi on kaksivuotinen ja jatkuu vuoteen 2027 asti. Sen jälkeen Kelalla on mahdollisuus jatkaa sopimusta kahdella optiokaudella. Valinta osoittaa luottamusta järjestöme pitkäjänteiseen työhön ja vahvaan asiantuntemukseen kuulonäkövammaisten kuntoutuksessa.

Vuodesta 2026 alkaen järjestöme tuottaa Kelalle seuraavia kuntoutuspalveluja:

- kuulonäkövammaisten lasten ja nuorten vaativa lääkinällinen yksilökuntoutus
- aikuisten kuulonäkövammaisten vaativa lääkinällinen yksilökuntoutus
- aikuisten kuulonäkövammaisten harkinnanvarainen moniammatillinen yksilökuntoutus
- kuulovammaisten aikuisten harkinnanvarainen moniammatillinen yksilökuntoutus

Rinnakkainistuttavalla tandem-pyörällä on helppoa ajaa.

Valkoisen kepin harjoittelussa voidaan antaa kehomerkeillä kulkusuuntaa.

Pohjoismaista kokemusten vaihtoa kuulonäkövammaisten kuntoutuksesta

Järjestömme kuntoutusosaaminen herätti kiinnostusta myös kansainvälisesti. Kuurosokeiden Toimintakeskuksessa järjestettiin 4.–5.6.2025 pohjoismainen kuurosokeusasioiden johtajafoorumi, johon osallistui asiantuntijoita Islannista, Norjasta, Ruotsista ja Tanskasta.

Foorumin ensimmäisen päivän teemana oli kuntoutus. Esittelimme Suomen kuntoutusjärjestelmää, Kelan keskeistä roolia kuntoutuksen järjestäjänä sekä järjestömme pitkää kokemusta kuulonäkövammaisten kuntoutuspalvelujen tuottajana.

Teemaa syvennettiin haastattelumaisessa keskustelussa, jossa nykyisin eläkkeellä

oleva suomalainen kuulonäkövammaisen henkilö kertoi elämästään kaksoisaistivammaisena sekä kuntoutuksen merkityksestä eri elämänvaiheissa. Hän kuvasi konkreettisesti, miten kuntoutus on tukenut hänen opintojaan, työelämäänsä ja arkeaan sekä millaisia taitoja ja apuvälineitä kuntoutus on tuonut käyttöön.

Keskustelu teki näkyväksi kuntoutuksen merkityksen kaksoisaistivammaisten elämässä. Aistivammojen etenemisen vuoksi kuntoutustarve on usein elinikäinen, ja oikea-aikainen tuki voi ratkaisevasti parantaa arjen toimivuutta ja osallisuutta.

Pohjoismaiset osallistujat kuuntelivat kokemuksia tarkkaavaisesti ja esittivät runsaasti kysymyksiä. Asiakkaan avoimuus ja rohkeus jakaa henkilökohtaisia kokemuksiaan herätti suurta arvostusta.

Pohjoismainen kuurosokeusasioiden johtajafoorumi yhteiskuvassa. Kuurosokeiden Toimintakeskus, Tampere

Foorumin aikana myös muut maat esittelivät omia kuntoutusratkaisujaan. Yhteisenä teemana kaikissa Pohjoismaissa nousi esiin väestön ikääntymisen myötä kasvava tarve kaksoisaistivammakuntoutukselle sekä kuurosokeustiedon jakamiselle.

Suomen järjestelmä herätti erityistä kiinnostusta. Kelan rooli kuntoutuksen järjestäjänä mahdollistaa laadukkaan, tavoitteellisen ja tasa-arvoisen kuntoutuksen koko maassa. Tiukat laatu- ja osaamisvaatimukset sekä valtakunnallinen kilpailutus varmistavat, että myös pienille asiakasryhmille voidaan tarjota korkeatasoisia palveluja asuinpaikasta riippumatta.

Kokemusten vaihto tarjosi arvokasta perspektiiviä omaan työhömmee. Samalla vahvistui tunne siitä, että Suomessa voimme olla aidosti ylpeitä kuntoutusjärjestelmästämme – ja siitä, että aistivammaisilla ihmisillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet saada asiantuntevaa moniammatillista kuntoutusta koko maassa.

Yhdistyksen kuntoutus pähkinänkuoressa

Tampereella toteutettava yksilökuntoutus tukee asiakkaiden itsenäistä, turvallista ja mielekästä arkea. Kuntoutus suunnitellaan aina yksilöllisesti yhdessä asiakkaan ja hänen läheistensä kanssa, asiakkaan omat tavoitteet keskiössä. Moniammatillinen asiantuntijatiimi tukee kuntoutujaa löytämään käytännöllisiä ratkaisuja arjen haasteisiin.

Kuntoutuksen tavoitteena on parantaa tai ylläpitää arjen, työn ja opiskelun sujumista sairaudesta huolimatta. Samalla se vahvistaa kuntoutujien osallisuutta ja mahdollisuuksia toimia aktiivisesti omassa elämässään ja yhteisössään.

Kuntoutus tarjoaa konkreettisia keinoja sopeutua kuulo- ja näköaistin muutoksiin. Kuntoutusjaksoilla harjoitellaan esimerkiksi

- kuulo- ja näköapuvälineiden käyttöä
- vaihtoehtoisia kommunikaatiomenetelmiä
- tietokoneen ja älypuhelimien käyttöä apuvälineohjelmien avulla

Apuvälineet ja uudet toimintatavat lisäävät itsenäistä tiedonsaantia, vuorovaikutusmahdollisuuksia ja arjen sujuvuutta. Taktiilin tiedonsaannin sekä liikkumistaitojen harjoittelu vahvistaa turvallisuuden tunnetta ja rohkeutta liikkua ja toimia itsenäisesti.

Kuntoutuksessa tarkastellaan myös asiakkaan ja hänen perheensä käytössä olevia palveluja, annetaan tietoa saatavilla olevasta tuesta ja tarvittaessa autetaan palvelujen piiriin hakeutumisessa. Lisäksi kuntoutus tarjoaa arvokkaan mahdollisuuden kohdata muita samankaltaisessa tilanteessa olevia kuntoutujia ja perheitä. Vertaistuki voi olla monille merkittävä voiman ja toivon lähde. ■

Onkin erityisen ilahduttavaa, että voimme jälleen tarjota kuntoutuspalveluja kaikenikäisille kuulonäkövammaisille.

Kuntoutusohjaaja mukana leikeissä, kotitöissä ja verkstopalavereissa

Toteutin järjestön kuntoutusohjausta ostopalveluna eri hyvinvointialueille, ympäri Suomea. Kohderyhmänä olivat kaikenikäiset kuurosokeat, kuulonäkövammaiset ja kuulonäkövammaiset monitarpeiset henkilöt sekä heidän lähipiirinsä. Asiakkaistani enemmistö oli kotona asuvia senioreita, toisena ryhmänä eri-ikäiset kuulonäkövammaiset monitarpeiset.

**Teksti: Kaisa Surakka, kuntoutusohjaaja ja näkövammaistaitojen ohjaaja
Kuva: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto**

Asiakkailta ja heidän verkostoiltaan saadun palautteen pohjalta Suomen Kuurosokeat ry:n kuntoutusohjaus avasi vaikeita tilanteita, yhdisti ihmisiä ja antoi uusia työkaluja ammattilaisille. Ohjauksen koettiin vaikuttaneen vahvan positiivisesti asiakkaiden mielenterveyteen, auttaen aistivammiin sopeutumisessa.

Mietin yhdessä lapsen läheisten kanssa, kuinka lapsen kasvua ja kehitystä voitaisiin tukea parhaiten. Etsimme ratkaisuja mahdollisuuteen osallistua, liikkua ja kokea tasavertaisesti toisten lasten kanssa. Havainnoimisessa keskityin toiminnalliseen näköön ja kuuloon, kommunikaatioon ja vuorovaikutukseen niin yksilötehtävissä kuin ryhmätilanteissa. Ohjauksessa tärkeää oli myös lasten vanhempien jaksamisen tukeminen.

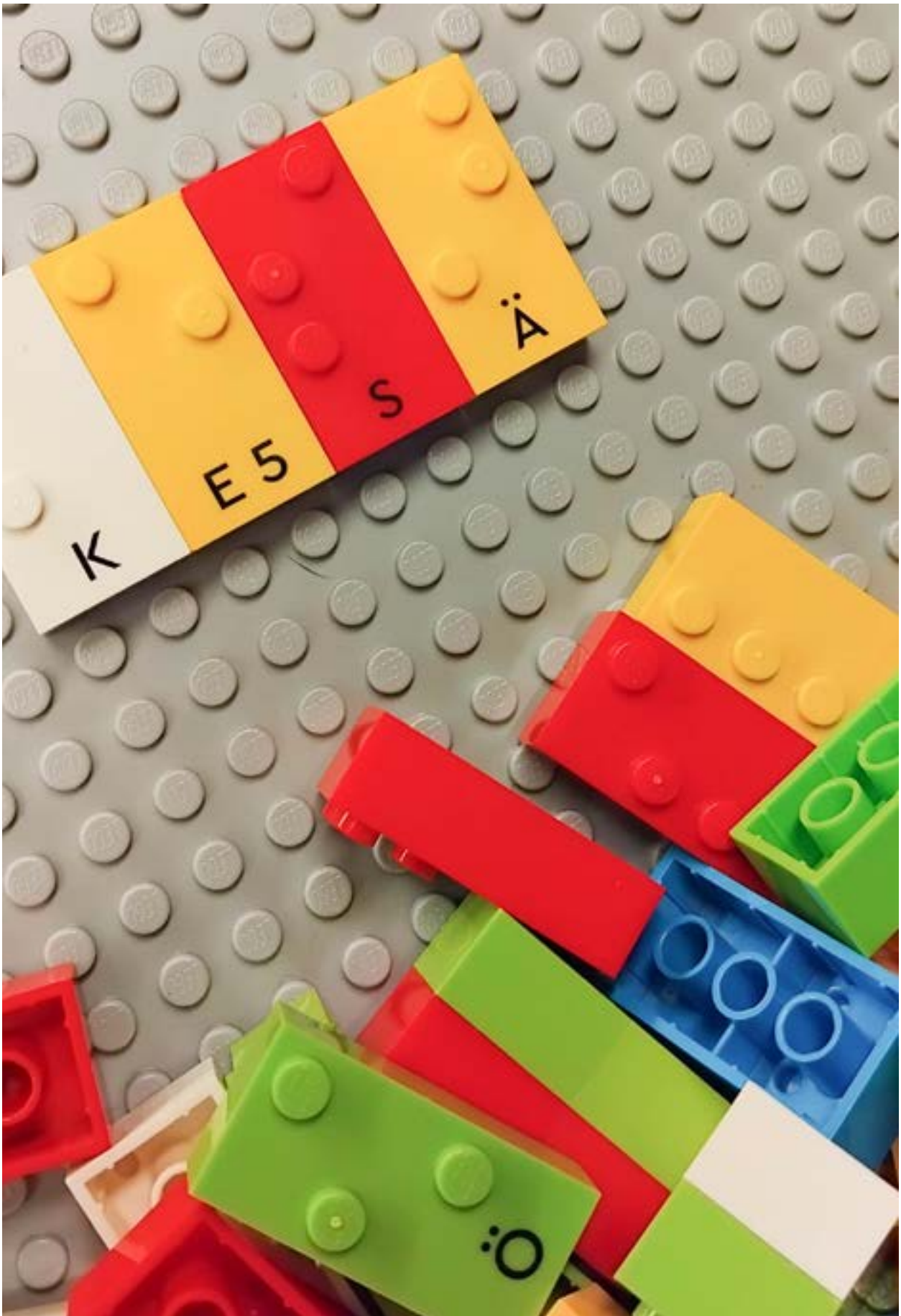
Kuulonäkövammaisten monitarpeisten asiakkaiden läheisten kanssa isoksi teemaksi nousi vanhempien ikääntyminen ja heidän toiveensa aikuisen lapsen tulevaisuudesta.

Kuulonäkövamman ja sen vaikutukset koettiin vaikeiksi tunnistaa. Asiakkaiden toimintakykyä arvioitiin kokonaisvaltaisesti, mm. erilaiset liitännäissairaudet ja vammat huomioiden. Itsenäinen toimiminen ja osallistuminen on usein haastavaa. Asiakkaalla ei ole välttämättä käytössään palveluita. Ongelmia voivat aiheuttaa myös esimerkiksi

syрjäytyminen, väärinymmärrysten vuoksi tulehtuneet välit lähipiirin kanssa, muisti- mielenterveys- ja tai/päihdeongelmat. Koitin työssäni edistää yhteistä ymmärrystä, autoin asiakkaita palveluiden piiriin sekä ohjasin heitä. Tavoitteena oli parempi osallistuminen yhteiskuntaan aistivammat huomioiden (tuntoaistin käyttäminen, kotiympäristön muokkaaminen). Usein koskettamisen voima ja vaikutus ovat voineet unohtua sekä asiakkaalta että lähipiiriltä.

Käyntien jälkeen tein havainnoistani kirjallisen yhteenvedon, tuotin ohjausmateriaalia, kirjoitin hakemuksia ja suosituksia sekä selvitin asiakkaiden palveluita. Minua ei yleensä tavannut tapahtumissa, vaan työni keskittyi asiakkaiden omiin elinympäristöihin: kotiin, päiväkotiin, kouluun, asumisyksikköön, toiminta- ja päiväkeskuksiin. Työskentelytapani oli käytännönläheinen ja toimin asiakaslähtöisesti, esimerkiksi havainnoin toimintaa lasten kanssa leikkien.

Tein yhteistyötä eri verkostoissa, edellä mainittujen lisäksi terapeuttien, sairaaloiden kuntoutusohjaajien ja Valterin ohjaavien opettajien kanssa. Uuden vammaispalvelulain myötä roolini asiakkaiden palvelutarpeen avaamisessa vahvistui entisestään. Tein myös tiivistä yhteistyötä Suomen Kuurosokeat ry:n kommunikaatio- ja aluepalveluiden kanssa. ■

Kuurosokeiden Toimintakeskus kansainvälisen yhteistyön näyttämönä

Vuonna 2025 Tampereen Kuurosokeiden Toimintakeskus sai kahteen otteeseen kunnian toimia pohjoismaisen kuurosokeusalan yhteistyön kohtaamispaikkana. Kansainväliset vieraat toivat mukanaan kokemuksia, näkemyksiä ja ennen kaikkea vahvistivat pohjoismaista yhteistyötä.

*Teksti: Risto Hoikkanen, toiminnanjohtaja
Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto*

Pohjoismainen kuurosokeusasioiden johtajafoorumi

Kuurosokeusalan johtajat kaikista Pohjoismaista kokoontuivat 4.-5.6. Tampereelle kaksipäiväiseen tapaamiseen. Kuurosokeiden Toimintakeskus tarjosi vieraille ainutlaatuisen mahdollisuuden tutustua kuurosokeuslähtöiseen rakentamiseen eri vuosikymmeniltä: 1980-, 1990- ja 2020-luvuilta.

Vieraat kiersivät tiloja tarkastellen ratkaisuja, jotka tukevat kuurosokeiden arkea ja itseenäistä liikkumista. Huomiota kiinnitettiin valaistukseen, äänimaailmaan ja opasteisiin – ja kierroksella löydettiin jopa kaksi toimivaa äänimajakkaa.

Erityistä kiinnostusta herätti Suomessa toteutettu kuntoutusjärjestelmä, joka olikin kokoontumisen keskeinen teema. Yli kolmekymmentä osallistujaa pääsi nauttimaan vieraanvaraisesta vastaanotosta, kiinnostavasta ohjelmasta ja antoisista keskusteluista. Myös Toimintakeskuksen aistipuu- tarha keräsi ihastusta.

Pohjoismainen johtajafoorumi kuuntelemassa kuntoutujan puheenvuoroa.

Pohjoismainen kuurosokeiden yhteistyökomitea (DBNSK)

Kansainvälinen yhteistyö jatkui syksyllä, kun Pohjoismainen kuurosokeiden yhteistyökomitea (DBNSK) kokoontui Toimintakeskuksella 24.–26.10. Komiteassa toimivat jäseninä Pohjoismaiden kuurosokeusjärjestöjen puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat.

Tapaamisessa vaihdettiin kokemuksia, opittiin toisilta ja vertailtiin eri maiden

järjestöjen toimintaa. Keskusteluissa etsittiin yhteisiä ratkaisuja ja vahvistettiin pohjoismaista yhteistyötä kuurosokeiden oikeuksien ja palvelujen kehittämiseksi. Osallistujia kiinnostivat erityisesti Toimintakeskuksen tuottama kuulonäkövammaisten kuntoutus sekä kuurosokeuslähtöiset asumisen palvelut.

Molemmat vierailut onnistuivat erinomaisesti ja muistuttivat konkreettisesti siitä, kuinka tärkeä rooli yhteistyöllä on kuurosokeiden yhdenvertaisen arjen rakentamisessa. Tampereen Kuurosokeiden Toimintakeskus toimi jälleen paikkana, jossa kokemukset kohtaavat ja uusia ajatuksia syntyy. ■

Pohjoismaiden yhteistyökomitean osallistujia yhteiskuvassa.

Vaikuttamista ja oikeuksienvalvontaa muuttuvassa yhteiskunnassa

Oikeuksienvalvonta seurasi, kuinka kuurosokeiden kaksoisaistivamma ja sen seurannaisvaikutukset huomioitiin lainsäädännössä ja palveluiden kehittämisessä.

*Teksti: Taru Kaaja, järjestöpäällikkö
Kuva: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto*

Työryhmä kokoontui kaikkiaan kymmenen kertaa. Lisäksi järjestettiin pienemmän kokoonpanon kokoontumisia, joissa laadittiin lausuntoja, kannanottoja ja kirjelmiä. Kaikkiaan lausuntoja ja kannanottoja laadittiin 19 kpl.

Varsinaisia kokouksia oli kymmenen kertaa 13.1., 6.2., 18.3., 8.4. 20.5., 10.6., 21.8., 15.9., 13.10., 10.11. ja 16.12.

Lausunnot ja kannanotot 2025

1. Lausunto selvitysmies Mika Pyykön raporttiin järjestöjen rahoituksesta 29.1.
2. Vastaselitys yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalle 20.3.
3. Lausunto pelastussuunnitelman yleisohjeesta 23.4.
4. Suomen Kuurosokeat ry:n lausunto suositukseen viittomakielten käytöstä valtioneuvoston viestinnässä 30.5.
5. Suomen Kuurosokeat ry:n vastaukset oikeusministeriön kyselyyn liittyen kielikertomukseen 30.5.
6. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaalihuoltolain, vanhuspalvelulain ja asiakasmaksulain muuttamisesta 3.6.
7. Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi 13.6.
8. Lausunto esitykseen laiksi kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessin toteuttamisesta 13.6.
9. Yhdistyksen puheenvuoro, STEAn kuuleminen 11.6.
10. Tulkkauspalvelun kokonaisarviointi, pyöreän pöydän keskustelu, jossa Taru Kaajan puheenvuoro 5.6.
11. Suomen Kuurosokeat ry:n vastaselitys yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalle 6.6.
12. Lausunto Verohallinnon sähköisestä tiedoksiannosta 14.8.
13. Kommentit Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen strategian päivitykseen 14.10.
14. Suomen Kuurosokeat ry:n lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi vammaispalvelulain 2 §:n muuttamisesta (HE 92/2025 vp) 10.11.
15. Kommentit Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen Webropol-kyselyyn koskien sosiaali- ja terveydenhuollon haitta- ja vaaratapahtumien tietotuotannon kehittämisen kokonaissuunnitelmaa 21.11.
16. Lausunto Sosiaali- ja terveystieteiden ammattitutkinnon 2027 perusteista 27.11.
17. Lausunto Sosiaali- ja terveystieteiden erikoisammattitutkinnon 2027 perusteista 27.11.
18. Lausunto hallituksen esityksestä laeiksi terveydenhuoltolain 7 a §:n, sosiaalihuoltolain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:n muuttamisesta 11.12.
19. Lausunto kuntien ja hyvinvointialueiden avustuksista järjestöille ja säätiöille: Selvitys avustustoiminnasta ja siihen liittyvistä tietoprosesseista 16.12. ■

Tietoa kuurosokeudesta monin keinoin

**Teksti: Anne Metsäpuro, viestinnän asiantuntija ja
Jaakko Evonen, sisällöntuottaja
Kuvat: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto**

Viestinnän työn lähtökohtana oli yhdistyksen näkyvyyden lisääminen sekä kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten elämän erityispiirteiden esille tuominen.

Yhdistyksen näkyvyys sosiaalisessa mediassa lisääntyi. Kerroimme yhdistyksen tapahtumista ja ajankohtaisista kuulumisista sekä kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten ihmisten kohtaamisesta ja kommunikaatiosta. Viestintä nosti esiin yhdistyksen huolen lisäleikkauksia vastaan kertomalla sen vaikutuksista jäsenistöön ja asiakkaisiin.

Julkaisut ilmestyivät suunnitelmien mukaisesti. Tuntosarvi ilmestyi yhdeksän kertaa, Toimintakalenteri sen erikoisnumerona kerran ja jäsenkirje kaksi kertaa. Edellä mainitut julkaisut ilmestyivät printtinä, pisteillä, äänitteinä ja sähköisesti. Sähköisen julkaisun käyttäjiä tuli lisää, mutta lähtökohtana oli edelleen se, että asiakkaat voivat valita itselleen sopivan julkaisumuodon.

Viestinnän toiminnassa korostui saavutettavuus. Kuvien sisältö kuvailtiin julkaisuissa ja verkossa. Viittomakieliset videot

Jaakko Evonen Olka Pirkanmaan tapahtumassa esittelemässä yhdistystä ja monipuolista toimintaa.

pääsääntöisesti tekstitettiin ja puhuttiin ääneen. Viittojina toimivat vapaahetiset tai järjestöavustaja. Viittomakielisiä videoita kuvasimme ja julkaisimme nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa. Lisäksi teimme ja julkaisimme videoita Kuurosokeiden Toimintakeskuksen Info-tv:ssä.

Viestintä osallistui aktiivisesti eri yleisötahtumiin, kuten Olka Pirkanmaan -toimintaan ja Apuväline 2025 -tapahtumaan Tampereella.

Osallistuimme myös yhdistyksen tapahtumiin, esimerkiksi Avoimiin oviin ja Euroopan kuurosokeiden päivään.

Viestintä osallistui uuden jäsenrekisterin käyttöönottoon. 18 esitettä päivitettiin yhteistyössä yhdistyksen yksiköiden kanssa. Eri lehtiin tarjosimme mielipidekirjoituksia leikkausten merkityksestä kuurosokeille ja kuulonäkövammaisille henkilöille.

Palvelutietovarannon tietojen ylläpito jatkui. Lähellä.fi -palveluun ilmoitettiin eri toimintojen ja alueiden tapahtumia. Erilaisia kuurosokeusalaan liittyviä Wikipedia-sivuja päivitettiin. Saimme Terveyskylään uutena artikkelina ”Kuurosokeus ja kuulonäkövammaisuus” yhdessä HUS:n kuntoutusohjaaja Niina Hännisen kanssa. ■

Milla Lindh ja Anne Metsäpuro Apuväline 2025 -tapahtumassa yhdistyksen esittelypisteellä.

Kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessi

Teksti: Risto Hoikkanen, toiminnanjohtaja

Kuurojen ja viittomakielisten kokemat oikeusloukkaukset ovat olleet merkittävästi esillä erityisesti viimeisen kymmenen vuoden aikana. Näissä tilanteissa on ollut mukana suuri osa myös kuurosokeista ja kuulonäkövammaisista henkilöistä. Useiden valmisteluvaiheiden jälkeen viittomakielialan järjestöt, yliopistojen tutkimusryhmät ja Suomen valtio ovat käynnistäneet virallisen selvitystyön siitä, mitä on todella tapahtunut ja missä laajuudessa. Kun näistä asioista saadaan riittävä kokonaiskuva, selvitetään samalla mahdollisuudet estää vastaavien tapahtumien toistuminen tulevaisuudessa kaikin mahdollisin keinoin. Prosessin yhteydessä odotetaan myös valtion virallista anteeksipyyntöä sekä mahdollisia hyvitystoimia tapahtuneiden oikeusloukkausten johdosta.

Suomen valtio asetti kaksivuotisen totuus- ja sovintoprosessin, johon rekrytoitiin ja palkattiin kolme työntekijää. Lisäksi asetuksella perustettiin ohjausryhmä.

Suomen Kuurosokeat ry on ollut pitkään mukana prosessin valmistelussa ja on nyt mukana myös sen toteutuksessa. Vuoden 2025 aikana saavutettiin historiallista edistystä.

Suomen valtio asetti kaksivuotisen totuus- ja sovintoprosessin, johon rekrytoitiin ja palkattiin kolme työntekijää. Lisäksi asetuksella perustettiin ohjausryhmä, jossa on edustus sekä viittomakielialan järjestöistä että valtiolta. Prosessin aikana järjestettävien kuulemisten psykososiaalinen tuki on järjestetty ostopalveluna yhteistyössä Kuurojen Palvelusäätiön kanssa. Kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessia varten säädettiin myös määräaikainen laki, jossa määritellään prosessin aikana kerättyjen tietojen käsittely ja arkistointi.

Suomen Kuurosokeat ry:n syyskokouksen yhteydessä Hämeenlinnan Aulangolla järjestettiin teemapäivä, jossa koko prosessin sihteeristö esitteli totuus- ja sovintoprosessia. Teemapäivässä käytiin vilkasta keskustelua aiheesta sekä tilaisuuden aikana että sen jälkeen. Tulevat kuulemiset ja etenevä totuus- ja sovintoprosessi ovat lisänneet luottamusta siihen, että valtio selvittää tapahtuneet oikeusloukkaukset perusteellisesti, tekee niiden sisällön julkiseksi ja huolehtii tarvittavista jatkotoimista. ■

Hallitus antoi 5.6.2025 toimeksiannon kuurojen ja viittomakielisten totuus- ja sovintoprosessin käynnistämisestä. Ohjausryhmä iloitsee päätöksestä. Kuva: Oikeusministeriö.

Erityisasiantuntija Juhana Salonen, pääsihteeri Johanna Mesch ja suunnittelija Netta Keski-Levijoki esittelivät totuus- ja sovintoprosessia Suomen Kuurosokeat ry:n syyskokouksessa. Kuva: Suomen Kuurosokeat ry:n kuva-arkisto

Kansainvälinen kuurosokeiden päivä

Koonti: Jaakko Evonen, sisällöntuottaja
Kuvat: Riku Virtasen kuva-arkisto

Kuurosokeiden maailmanliitto (WFDB) osallistui kesäkuussa 2025 YK:n konferenssiin New Yorkissa. Tapahtuma kesti kaikkiaan kolme päivää. Suomea edusti tapahtumassa WFDB:n hallituksen jäsen Riku Virtanen.

Virtanen oli mukana kutsuvieraslounaalla. Sen oli kutsunut koolle Euroopan parlamentti. Puheenvuorossaan Virtanen toi esille muun muassa sen, että vammaisyhteisöissä kuurosokeat ovat aliedustettuina.

Yhden sivutapahtuman teema käsitteli kuurosokeutta. Tavoitteena oli, että YK virallistaisi kansainvälisen kuurosokeuspäivän. WFDB:n puheenjohtaja välitti videoterveiset, jossa hän nosti esiin tunnetun kuurosokean Helen Kellerin merkityksen kuurosokeiden yhteisölle. Myös Riku Virtanen piti

puheenvuoron. Tapahtumasta lähetettiin suora nettilähetys.

YK:n yleiskokous päätti virallistaa kansainvälisen kuurosokeiden päivän pidettäväksi 27.6., Helen Kellerin syntymäpäivänä.

Päätapahtumissa kuultiin eri valtioiden puheenvuoroja, kuten esimerkiksi seksuaalivähemmistöjen tilanne, Gazan hätä ja vammaisten ihmisten asema Afrikassa. Paneelikeskustelussa käytiin läpi vammaisyhteistyön rahoitustilannetta, tekoälyn merkityksestä vammaisten ihmisten elämään ja millainen asema vammaisilla ihmisillä on eri alkuperäisväestöissä.

Lähde: *"Kuurosokeiden maailmanliiton asialla YK:ssä"*. Kirjoittaja Riku Virtanen. Julkaistu Tuntosarvessa 7/2025. ■

Riku Virtanen YK:n yleiskokouksessa

Suomen Kuurosokeat ry

Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere, www.kuurosokeat.fi

info@kuurosokeat.fi

040 778 0266

